

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 137/13
V Lucemburku dne 22. října 2013

Rozsudek ve spojených věcech C-105/12, C-106/12 a C-107/12
Staat der Nederlanden v. Essent NV, Essent Nederland BV, Eneco Holding
NV, Delta NV

Omezení volného pohybu kapitálu týkající se podniků působících na trzích s elektřinou a zemním plynem mohou být v souladu s evropským právem

Cíle, které spočívají v zachování nenarušené hospodářské soutěže za účelem ochrany spotřebitele a v zajištění bezpečnosti dodávek energie, jsou v tomto kontextu naléhavými důvody obecného zájmu.

Podle směrnic z roku 2003 je cílem unijního práva týkajícího se vnitřního trhu s elektřinou a zemním plynem mimo jiné zajistit otevřený a transparentní trh, nediskriminační a transparentní přístup k soustavě provozovatele distribuční soustavy a spravedlivou hospodářskou soutěž¹.

Podle nedávno přijatých právních předpisů Nizozemského království nemůže soukromý investor nabýt nebo vlastnit akcie nebo podíly na základním kapitálu provozovatele elektrických a plynových distribučních soustav na nizozemském území („zákaz privatizace“). Mimoto jsou zakázány majetkové nebo kontrolní vztahy mezi společnostmi skupiny, k níž patří takový provozovatel, a společnostmi, jež jsou součástí skupiny, ke které patří podnik, který na nizozemském území vyrábí a dodává elektřinu nebo plyn nebo s nimi obchoduje („zákaz skupiny“). Vnitrostátní zákon konečně zakazuje také provádění operací nebo činností, které by mohly být v rozporu se zájmy provozování dotyčné soustavy, takovým provozovatelem a skupinou, jejíž je tento provozovatel součástí.

Při přijetí těchto právních předpisů byly Essent, Eneco a Delta vertikálně integrovanými podniky působícími jak v oblasti výroby a dodávek elektřiny nebo plynu nebo obchodování s nimi na nizozemském území, tak ve správě a provozování elektrických nebo plynových distribučních soustav na tomtéž území.

V důsledku přijetí vnitrostátních právních předpisů, které zavedly zakazy privatizace, skupiny a činností, které by mohly být v rozporu s provozováním soustavy, byla Essent NV dne 1. července 2009 rozdělena na dvě různé společnosti, a sice na Enexis Holding NV, jejíž předmět podnikání spočívá v provozování elektrické a plynové distribuční soustavy na nizozemském území a jejíž veškeré akcie vlastní veřejné orgány, a na Essent NV, jejímž předmětem podnikání je vyrábět a dodávat elektřinu a plyn a obchodovat s nimi. Společnost Essent NV byla koupena společností RWE AG, jež je dceřinou společností německé skupiny specializované v odvětví energetiky. Eneco Holding NV a Delta NV nebyly rozděleny, ale určily své dceřiné společnosti Stedin Netbeheer BV a Delta Netwerkbedrijf BV jako provozovatele svých distribučních soustav.

V tomto kontextu se společnosti Essent, Eneco a Delta obrátily na vnitrostátní soudy a tvrdily, že vnitrostátní právní předpisy nejsou slučitelné s volným pohybem kapitálu. Hoge Raad der Nederlanden (kasační soud, Nizozemské království), který o sporu rozhoduje v posledním stupni, se rozhodl položit tuto otázku Soudnímu dvoru.

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že zákaz privatizace, který především znamená, že žádný soukromý investor nemůže nabýt akcie nebo podíly na základním kapitálu provozovatele elektrické

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, s. 37; Zvl. vyd. 12/02, s. 211) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/55/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 98/30/ES (Úř. věst. L 176, s. 57; Zvl. vyd. 12/02, s. 230).

nebo plynové distribuční soustavy působícího na nizozemském území, spadá pod článek 345 SFEU, který vyjadřuje zásadu neutrality Smluv ve vztahu k úpravě vlastnictví uplatňované v členských státech a podle kterého mohou mimo jiné členské státy legitimně sledovat cíl, který spočívá v zavedení nebo zachování režimu veřejného vlastnictví pro některé podniky.

Článek 345 SFEU však úpravy vlastnictví uplatňované v členských státech nevyjímá ze základních pravidel Smlouvy o FEU, a zejména z pravidel o nediskriminaci, svobodě usazování a svobodě pohybu kapitálu. Soudní dvůr tudíž konstatoval, že zákaz privatizace je s ohledem na své účinky omezením volného pohybu kapitálu.

Důvody, na kterých je založena volba úpravy vlastnictví použité ve vnitrostátních právních předpisech, jsou nicméně faktory, které lze zohlednit jako skutečnosti, jež mohou odůvodnit omezení volného pohybu kapitálu. Předkládajícímu soudu přísluší provést takový přezkum.

Pokud jde o zákazy skupiny a činností, které by mohly být v rozporu s provozováním soustavy, Soudní dvůr konstatoval, že tyto zákazy jsou rovněž omezením volného pohybu kapitálu, jež musí být odůvodněno. Soudní dvůr v tomto ohledu uvedl, že cíle spočívající v boji proti vzájemnému subvencování v širokém smyslu, včetně výměny strategických informací, v zajištění transparentnosti na trzích s elektřinou a plynem a v zabránění narušení hospodářské soutěže, jež jsou uvedeny v otázce předkládajícího soudu, mají zajistit nenarušenou hospodářskou soutěž na trzích výroby a dodávek elektřiny a plynu a obchodování s nimi. Cíl spočívající v boji proti vzájemnému subvencování má kromě toho zaručit dostatečné investice do elektrických a plynových distribučních soustav.

Podle Soudního dvora tak dotčená vnitrostátní opatření sledují naléhavé cíle obecného zájmu. Cíl nenarušené hospodářské soutěže totiž sleduje i Smlouva o FEU, a to za účelem chránit v konečném výsledku spotřebitele. Podle ustálené judikatury Soudního dvora je mimoto ochrana spotřebitele naléhavým důvodem obecného zájmu.

Soudní dvůr dále uvedl, že cíl zaručit dostatečné investice do elektrických a plynových distribučních soustav má mimo jiné zajistit bezpečnost dodávek energie, kterýžto cíl Soudní dvůr rovněž uznal jako naléhavý důvod obecného zájmu.

Zákazy skupiny a činností, které by mohly být v rozporu s provozováním soustavy, byly konečně zavedeny nizozemským zákonem, jenž sám mimo jiné změnil vnitrostátní ustanovení, která byla přijata za účelem provedení směrnic z roku 2003. I když tyto zákazy uvedené směrnice nestanoví, Nizozemské království přijetím těchto opatření sledovalo cíle daných směrnic.

Cíle zmíněné předkládajícím soudem tedy mohou jakožto naléhavé důvody obecného zájmu v zásadě odůvodnit konstatovaná omezení základních svobod.

Soudní dvůr však připomněl, že dotčená omezení musí být přiměřená sledovaným cílům a nesmí překračovat meze toho, co je k dosažení uvedených cílů nezbytné, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106